

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 lipca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 18 marca 2020 r. odmówił A. P. (1) (poprzednio P. – S.) prawa do ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na wniosek ubezpieczonej z 7 kwietnia 2004r. - decyzją z 30 kwietnia 2004 r. - od 8 maja 2004 r. została przyznana renta rodzinna po zmarłym S. P. w wysokości 90% świadczenia osoby zmarłej. Z uwagi na to, że do renty rodzinnej były dwie osoby uprawnione renta ta podlegała podziałowi na dwie części. Organ podniósł, że od 1 sierpnia 2007 r. do 31 stycznia 2015 r., tj. od miesiąca poprzedzającego przyznanie emerytury, wnioskodawczyni otrzymała rentę rodzinną dla jednej osoby w wysokości 85% świadczenia osoby zmarłej; renta rodzinna od daty jej przyznania podlegała obowiązującym waloryzacjaom; do ustalenia renty rodzinnej po zmarłym mężu uwzględniono 26 lat, 2 miesiące i 7 dni okresów składkowych oraz 11 miesięcy i 9 dni okresów nieskładkowych; do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek osoby zmarłej z 8 lat kalendarzowych tj. 1980-1987; wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 136,29%.

Zakład stwierdził, że w przypadku wnioskodawczyni nie pojawiły się nowe okoliczności, ani dowody pozwalające na ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej, którą przyznano prawomocną decyzją z 30 kwietnia 2004 r.

W konkluzji ZUS wskazał, że wobec powyższego jako świadczenie korzystniejsze nadal będzie wypłacana emerytura.

(decyzja k. 91 akt ZUS)

A. P. (1) odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej uchylenie oraz orzeczenie o przysługującej jej rencie rodzinnej w wysokości obliczonej przez skarżącą zgodnie ze złożonym wnioskiem. (odwołanie k. 3)

Odpowiadając na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości zajęte stanowisko. (odpowiedź na odwołanie k. 16)

Na rozprawie z 19.11.2021 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparła odwołanie, wnioskodawczyni oświadczyła, że wnosi o wyrównanie zaniżonej renty rodzinnej za 15 lat wstecz wraz z odsetkami, wskazując, że jej zdaniem renta ta powinna wynosić 4.900 zł. Pełnomocnik organu rentowego wniósł natomiast o oddalenie odwołania. (e-prot. z 19.11.2021 r.: 00:02:36, 00:03:58, 00:08:18)

Na ostatniej rozprawie (24 maja 2022 r.) pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości, ani części, natomiast pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie odwołania. (e-prot. z 24.05.2022 r.:00:02:10, 00:03:41,00:07:06, 00:07:38)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. P. (1) (poprzednio P. – S.), urodzona (...), była żoną S. P., urodzonego (...) (okoliczności niesporne, a nadto oświadczenie wnioskodawczyni - e-prot. z 13.04.2021 r.: 00:02:32)

S. P. zmarł w dniu 17 stycznia 1998 r. (okoliczności niesporne)

Mąż wnioskodawczyni odbył zasadniczą służbę wojskową w okresie od 22 października 1965 r. do 17 października 1967 r.

W okresie od 10 września 1972 r. do 31 grudnia 1995 r. był zatrudniony w Produkcyjno – Handlowej Spółdzielni (...) w Ł., gdzie wykonywał pracę w szczególnych warunkach od 11 września 1972 r. do 31 grudnia 1995 r. (okoliczności niesporne, a nadto dokumentacja osobowa k. 141,158)

S. P. pobierał zasiłek dla bezrobotnych do czasu nabycia uprawnień rentowych, tj. w okresie od 5 stycznia 1996 r. do 31 października 1997 r. W tym czasie był niezdolny do pracy od 9 grudnia 1996 r. do 16 stycznia 1997 r. (okres nieskładkowy). (okoliczności niesporne)

Na mocy decyzji z 19 grudnia 1997 r. S. P. miał ustalone od 1 listopada 1997r. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 1643,59 zł. (okoliczność niesporna)

Zakład uwzględnił S. P. następujące okresy składkowe i nieskładkowe:

1) okresy składkowe:

- od 22 października 1965 r. do 17 października 1967 r. – służba wojskowa,
- od 11 września 1972 r. do 31 grudnia 1995 r. – praca w Produkcyjno – Handlowej Spółdzielni (...) w Ł.,
- od 5 stycznia 1996 r. do 8 grudnia 1996 r. – okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

2) okresy nieskładkowe:

- od 20. Czerwca 1995 r. do 5 lipca 1995 r. – zasiłek chorobowy,
- od 9 do 31 grudnia 1995 r. – zasiłek chorobowy,
- od 1 stycznia 1997 r. do 31 października 1997 r. – zasiłek przedemerytalny.

(okoliczności niesporne, a nadto decyzje k. 28, 30)

Odwołująca złożyła w dniu 26 stycznia 1998 r. wniosek o rentę rodzinną dla córki A. P. (2) (urodzonej (...)) po zmarłym ojcu S. P.. (okoliczność niesporna)

Decyzją z 29 stycznia 1998 r. córce wnioskodawczynie została przyznana renta rodzinna od daty zgonu S. P.. Córka wnioskodawczynie pobierała to w okresie od 17 stycznia 1998 r. do 31 sierpnia 2006 r. oraz od 1 stycznia 2007 r. do 31 lipca 2007 r. (okoliczności niesporne)

W dniu 9 marca 1999 r. odwołująca złożyła wniosek o rentę rodzinną dla siebie po zmarłym małżonku S. P.. (okoliczności niesporne)

Decyzją z 9 kwietnia 1999 r. ZUS przyznał wnioskodawczynie rentę rodzinną i podjął jej wypłatę od 1 marca 1999 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku. Świadczenie dla wnioskodawczynie było wypłacane do 31 sierpnia 2003 r., tj. do miesiąca, w którym córka wnioskodawczynie A. P. (2) ukończyła 18 rok życia. (okoliczności niesporne)

Na wniosek odwołującej z 7 kwietnia 2004 r. decyzją z 30 kwietnia 2004 r. ZUS przyznał wnioskodawczynie na stałe rentę rodzinną po zmarłym S. P. od 8 maja 2004 r. w wysokości 90% świadczenia jakie przysługiwałoby zmarłemu. Do ustalenia renty rodzinnej po zmarłym mężu uwzględniono 26 lat, 2 miesiące i 7 dni okresów składkowych oraz 11 miesięcy i 9 dni okresów nieskładkowych. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto w najkorzystniejszym wariantcie wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek osoby zmarłej z 8 lat kalendarzowych tj. 1980-1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 136,29%. Przedmiotowa renta rodzinna podlegała podziałowi na dwie części pomiędzy dwiema uprawnionymi osobami, tj. na wnioskodawczynię i córkę. (okoliczności niesporne)

W dniu 26 sierpnia 2010 r. wnioskodawczynie złożyła wniosek o przeliczenie renty rodzinnej, do którego nie dołączyła żadnych dokumentów. (okoliczności niesporne, a nadto decyzja z 26.08.2010 r. w aktach ZUS)

Po uwzględnieniu kwot minimalnego wynagrodzenia za okresy nieudokumentowanych wynagrodzeń zmarłego męża wnioskodawczyni w okresach od 11 września 1972 r. do 31 grudnia 1979 r. oraz od 1 stycznia 1988 r. do 31 grudnia 1995 r., Zakład ustalił wskaźniki:

- 136,29% z 8 lat kalendarzowych 1980-1987,
- 115,42% z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1978-1987 z okresu 20 lat 1977-1996,
- 76,32% z 20 najkorzystniejszych lat 1973-1975, 1977-1987, 1991-1996.

W związku z powyższym ZUS decyzją z 13 września 2010 r. odmówił przeliczenia renty rodzinnej i poinformował wnioskodawczynię, że kwota renty rodzinnej jest wypłacana w prawidłowej wysokości. (okoliczności niesporne, a nadto decyzja z 13.09.2010 r. w aktach ZUS)

Kolejny wniosek o przeliczenie renty rodzinnej odwołująca złożyła 20 września 2012 r. (okoliczność niesporna)

Decyzją z 27 września 2012 r. ZUS odmówił wnioskodawczyni przeliczenia kwoty wypłacanej renty rodzinnej. (okoliczność niesporna, a nadto decyzja z 27.09.2012 r. w aktach ZUS)

Wnioskodawczyni nigdy nie odwoływała się od decyzji przyznającej jej prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku S. P.. (okoliczność niesporna, a nadto okoliczność przyznana przez wnioskodawczynię e-prot. z 19.01.2021 r.: 00:04:51)

Od 1 sierpnia 2007 r. do 31 marca 2015 r., tj. do miesiąca poprzedzającego przyznanie emerytury na mocy decyzji zaliczkowej z 17 marca 2015 r., wnioskodawczyni otrzymała rentę rodzinną dla jednej osoby w wysokości 85% świadczenia osoby zmarłej. Renta rodzinna po waloryzacji od 1 marca 2015 r. wynosiła brutto 1408,46 zł miesięcznie. Decyzją zaliczkową z 17 marca 2015 r. wnioskodawczyni przyznano prawo do emerytury od 1 lutego 2015 r. Decyzja ostateczna o przyznaniu emerytury wnioskodawczyni została wydana 31 marca 2015 r. ZUS podjął wypłatę emerytury na rzecz wnioskodawczyni jako świadczenia korzystniejszego i dokonał rozliczenia z rentą rodzinną. (okoliczności niesporne, a nadto decyzja k. 57-58, decyzje z 17.03.2015 r. i z 31.03.2015 r. w aktach ZUS)

Wnioskodawczyni nigdy nie odwoływała się od decyzji przyznającej jej prawo do emerytury ani od decyzji waloryzujących jej świadczenie emerytalne. (okoliczność niesporna, a nadto okoliczność przyznana przez wnioskodawczynię e-prot. z 19.01.2021 r.: 00:04:51)

Przedmiotowa renta rodzinna od daty jej przyznania podlegała obowiązującym waloryzacjom. (okoliczności niesporne, a nadto decyzje w aktach ZUS, a także za k. 25-27, 29, 31-38)

Wnioskodawczyni nigdy nie odwoływała się od decyzji waloryzujących wysokość renty rodzinnej po zmarłym małżonku S. P.. (okoliczność niesporna, a nadto okoliczność przyznana przez wnioskodawczynię e-prot. z 19.01.2021 r.: 00:04:51)

W dniu 18 marca 2020 r. wnioskodawczyni złożyła w ZUS pismo, w którym wniosła o wyjaśnienie dotyczące wysokości renty rodzinnej. (okoliczność niesporna)

Pismo to Zakład potraktował jako wniosek o przeliczenie wysokości świadczenia rentowego i w wyniku jego rozpoznania wydał zaskarżoną decyzję z dnia 13 lipca 2020 r., którą odmówił wnioskodawczyni prawa do ponownego przeliczenia renty rodzinnej. (decyzja k. 91 akt ZUS)

ZUS wyliczał sporną rentę rodzinną po zmarłym S. P. w następujący sposób:

1) na dzień przyznania prawa do świadczenia rentowego, tj. na dzień 26 stycznia 1998 r., renta która przysługiwałaby zmarłemu małżonkowi wnioskodawczyni wynosiła 713,46 zł brutto (art. 73 ust. 2 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS);

2) wysokość renty rodzinnej po zmarłym małżonku wnioskodawczyni była, zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, uzależniona od ilości uprawnionych do tego świadczenia osób, która zmieniała się w następujący sposób:

-

od 26.01.1998 r. do 28.02.1999r. do renty była uprawniana 1 osoba - wysokość renty rodzinnej wynosiła zatem 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu,
- od 1.03.1999 r. do 31.08.2003 r. do renty były uprawnione 2 osoby - wysokość renty rodzinnej dla 2 osób wynosiła 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu,
- od 1.09.2003 r. do 31.05.2004 r. do renty była uprawniana 1 osoba - wysokość renty rodzinnej wynosiła zatem 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu,
-od 8.05.2004 r. do 31.07.2007 r. do renty były uprawnione 2 osoby - wysokość renty rodzinnej dla 2 osób wynosiła 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu,

- od 1.08.2007 r. do świadczenia była uprawniana 1 osoba – wysokość renty rodzinnej wynosiła 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

3) ZUS dokonywał w następujący sposób wyliczenia wysokości świadczenia po waloryzacji w poszczególnych latach:

a) od 26.01.1998 r. do świadczenia była uprawniana 1 osoba

Od 26.01.1998 r. do 31.12.1998 r. wysokość świadczenia wynosiła 606,44 zł brutto miesięcznie (713,46 zł x85%)

Po waloryzacji od 1.03.1998 r. wysokość świadczenia wynosiła 638,27 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 105,25%).

Po waloryzacji od 1.09.1998 r. wysokość świadczenia wynosiła 671,80 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 105,25%)

b) od 01.03.1999 r. do świadczenia były uprawnione 2 osoby

Od 1.03.1999 r. wysokość świadczenia wynosiła 711,26 zł brutto miesięcznie.

Po waloryzacji od 1.06.1999 r. wysokość świadczenia wynosiła 773,14 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 108,7%).

Po waloryzacji od 1.06.2000 r. wysokość świadczenia wynosiła 806,39 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 104,30 %).

Po waloryzacji od 1.06.2001 r. wysokość świadczenia wynosiła 908,80 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 112,70 %).

Po waloryzacji od 1.06.2002 r. wysokość świadczenia wynosiła 913,34 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 100,50 %).

Po waloryzacji od 1.03.2003 r. wysokość świadczenia wynosiła 947,13 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 103,7 %)

c) od 1.09.2003 r. do świadczenia była uprawniana 1 osoba.

Od 1.09.2003 r. wysokość świadczenia wynosiła 894,59 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 103,7 %).

Po waloryzacji od 1.03.2004 r. wysokość świadczenia wynosiła 910,69 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 101,80 %).

d) od 08.05.2004 r. do świadczenia były uprawnione 2 osoby.

Od 8.05.2004 r. wysokość świadczenia wynosiła 964,18 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 101,80 %).

Po waloryzacji od 1.03.2006 r. do 31.07.2007 r. wysokość świadczenia wynosiła 1023,96 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 106,20 %).

e) od 01.08.2007 r. do świadczenia była uprawniana 1 osoba.

Od 1 sierpnia 2007 r. wysokość świadczenia wynosiła 967,15 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 106,20 %).

Po waloryzacji od 1.03.2008 r. wysokość świadczenia wynosiła 1072,93 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 106,50 % + podwyższenie do 100% podstawy wymiaru).

Po waloryzacji od 1.03.2009 r. wysokość świadczenia wynosiła 1138,30 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 106,10 %).

Po waloryzacji od 1.03.2010 r. wysokość świadczenia wynosiła 1190,9 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 104,62 %).

Po waloryzacji od 1.03.2011 r. wysokość świadczenia wynosiła 1227,89 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 103,10 %).

Po waloryzacji od 1.03.2012 r. wysokość świadczenia wynosiła 1298,89 zł brutto miesięcznie (waloryzacja kwotowa 71,00 zł).

Po waloryzacji od 1.03.2013 r. wysokość świadczenia wynosiła 1350,85 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 104,00 %).

Po waloryzacji od 1.03.2014 r. wysokość świadczenia wynosiła 1372,46 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 101,60 %).

Po waloryzacji od 1.03.2015 r. wysokość świadczenia wynosiła 1408,46 zł brutto miesięcznie (waloryzacja kwotowa 36,00 zł).

Po waloryzacji od 1.03.2016 r. wysokość świadczenia wynosiła 1411,84 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 100,24 %).

Po waloryzacji od 1.03.2017 r. wysokość świadczenia wynosiła 1421,84 zł brutto miesięcznie (waloryzacja kwotowa 10,00 zł).

Po waloryzacji od 1.03.2018 r. wysokość świadczenia wynosiła 1464,21 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 102,98 %).

Po waloryzacji od 1.03.2019 r. wysokość świadczenia wynosiła 1534,21 zł brutto miesięcznie (waloryzacja kwotowa 70,00 zł).

Po waloryzacji od 1.03.2020 r. wysokość świadczenia wynosiła 1604,21 zł brutto miesięcznie (waloryzacja kwotowa 70,00 zł).

Po waloryzacji od 1.03.2021 r. wysokość świadczenia wynosiła 1672,23 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 104,24 %).

Po waloryzacji od 1.03.2022 r. wysokość świadczenia wynosiła 1789,29 zł brutto miesięcznie (wskaźnik waloryzacji 107,00 %).

(wyliczenia ZUS w piśmie z 28.03.2022 r. k. 298-299, pismo ZUS z 13.04.2022 r. k. 327, a nadto decyzje w aktach rentowych)

Ustalenie wartości renty rodzinnej na dzień 1.02.1998 r. powinno nastąpić przy przyjęciu: kwoty bazowej 1001,51 zł, wskaźnika wysokości wymiaru renty w wysokości 136,29% wyliczonego z 8 lat kalendarzowych z lat 1980-1987, okresów składkowych w ilości 26 lat, 2 miesięcy i 7 dni, tj. 314 miesięcy, okresów nieskładkowych w ilości 11 miesięcy i 9 dni, tj. 11 miesięcy. Obliczenie świadczenia dla zmarłego ubezpieczonego na dzień 1.02.1998 r. wynosi:

24% kwoty bazowej = 24% x 1001,51 zł = 240,36 zł.

(1,3% x 314 miesięcy okresów składkowych) : (...),51 x 136,29% = 464,31 zł

(0,7% x 11 miesięcy okresów nieskładkowych) : (...),51 x 136,29% = 8,76 zł.

Wysokość świadczenia zmarłego S. P. na dzień 1.02.1998 r. wynosi 713,43 zł (240,36 zł + 464,31 zł + 8,76 zł). Wyliczenia te są zgodne z wyliczeniami ZUS dokonanyymi w decyzji z 18 marca 2020 r.

2 2006	106,20%	1 137,76	90%		1 023,98
2 2007	106,20%	1 208,30	90%	7 7 miesiące	1 087,47
2007	106,20%	1 208,30	85%	5 5 miesięcy	1 027,05
2 2008	106,50%	1 286,84	85%		1 093,81
2009	106,10%	1 365,33	85%		1 160,53

2010	104,62%	1 428,41	85%		1 214,15
2011	103,10%	1 472,69	85%		1 251,79
2012	W walor.kwotowa 71zł kwota 71,00 zł	1 543,69	85%		1 312,14
2013	104,00%	1 605,44	85%		1 364,62
2014	101,60%	1 631,13	85%		1 386,46
2 2015	36, walor. kwotowa 36zł	1 667,13	85%		1 417,06
2 2016	100,24%	1 671,13	85%		1 420,46
2017	Walor warlor.kwotowa 10 zł	1 681,13	85%		1 428,96
2018	102,98%	1 731,22	85%		1 471,54
2 2019	W. walor.kwotowa 70 zł	1 801,22	85%		1 531,04
2020	Walor walor. kwotowa 70 zł	1 871,22	85%		1 590,54
2021	104,24%	1 950,56	85%		1 657,98
2022	107,00%	2 087,10	85%		1 774,04

Zwaloryzowane wartości renty rodzinnej jakie powinny być wypłacane w kolejnych latach wnioskodawczyni.

Rok Rok	wskaźnik waloryzacji	Wartość brutto	wskaźnik wypłaty	okres zmiany	renta brutto w PLN
---------	-------------------------	-------------------	---------------------	-----------------	-----------------------

		renty w PLN			
1998	100,00%	713,43	85%		606,42
1998	105,25%	750,89	85%	6 6 miesiące	638,25
1998	105,25%	790,31	85%	3 3 miesiące	671,76
1999	108,70%	859,06	85%	2 2 miesiące	730,20
(...)	108,70%	859,06	90%	10 miesięcy	773,15
2 2 2000	104,30%	896,00	90%		806,40
220 2001	112,70%	1 009,79	90%		908,81
220 2002	100,50%	1 014,84	90%		913,36
220 2003	103,70%	1 052,39	90%	8 8 miesięcy	947,15
220 2003	103,70%	1 052,39	85%	4 4 miesiące	894,53
220 2004	101,80%	1 071,33	85%	5 5 miesięcy	910,63
220 2004	101,80%	1 071,33	90%	7 7 miesięcy	964,20
220 2005	101,80%	1 071,33	90%		964,20

Wnioskodawczyni powinna od roku 2022 otrzymywać rentę rodzinną w kwocie 1774,04 zł miesięcznie.

(podstawowa i uzupełniająca pisemne opinie biegłego ds. finansów i rachunkowości dr A. S. k. 245-252, k. 300-305, k. 344-350)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron co do ich autentyczności, a Sąd z urzędu nie znalazł żadnych podstaw by odmówić im przyznania waloru wiarygodności, a nadto oparł ustalenia na opinii biegłej sądowej dr. A. S., uznając, że po złożeniu uzupełniającej opinii przez tę biegłą - co do metodologii przyjętego wyliczenia spornego świadczenia - jest ona pełnowartościowym źródłem dowodowym.

Sąd pominął podstawową pisemną opinię biegłego sądowego ds. ekonomii i finansów dr. hab. M. B., zalegającą za k. 194-204, a także uzupełniająca opinię tego biegłego sądowego zalegającą za kartą 224-232, albowiem dokonując obliczeń w tych opiniach biegła nie uwzględniła unormowań zawartych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U z 2021r., poz. 291, ustawy z dnia 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent, oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U z 1991r., Nr 104, poz. 450 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412).

Biegła sądowa dr hab. M. B. w podstawowej opinii zawyżyła staż pracy zmarłego S. P. błędnie doliczając okres zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...), który nie został udowodniony żadnym dokumentem.

Sąd zważył, że w kwestionariuszu wniosku o rentę jest wpisany ten okres pracy, jednakże analiza akt rentowych wskazuje, że ani w momencie złożenia tego wniosku, ani w okresie późniejszym, w tym także w postępowaniu sądowym, nie przedstawiono dokumentów potwierdzających rzeczone zatrudnienie.

Ponadto biegła M. B. uwzględniła cały okres od 15 września 1960r. do 15 sierpnia 1972r. pomimo, że do stażu pracy zaliczony już został okres służby wojskowej od 22 października 1965r. do 17 października 1967r., co skutkowało tym, że okres ten został zaliczony podwójnie.

Staż pracy zmarłego ubezpieczonego, który został uwzględniony przez biegłą M. B. w podstawowej opinii nie został zatem udokumentowany i został nieprawidłowo wyliczony.

Obliczając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia biegła M. B. nie zastosowała także przepisów ustawy z 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent, oraz o zmianie niektórych ustaw.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 6 tej ustawy podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 5 i 6, z uwzględnieniem art. 8 i 9, przeciętna zwaloryzowana kwota wynagrodzenia lub dochodu, która stanowiła podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego, w okresie kolejnych 8 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 17 lat kalendarzowych, jeżeli wniosek o świadczenie zostanie zgłoszony do dnia 31 grudnia 1997r.

Wskazać należy, że S. P. złożył wniosek o rentę inwalidzką w 1997r. i okres ostatnich 17 lat mieści się w przedziale lat 1980 – 1997, wobec czego nie można w efekcie do ustalenia tego współczynnika przyjąć - tak jak to zrobiła biegła M. B. - wynagrodzenia z lat wykraczających poza przedział lat 1980-1996, tj. z roku 1979.

Sąd podzielił zastrzeżenia pozwanego w tym zakresie uznając, że z powyższego wynika, iż przyjęte do obliczenia renty rodzinnej przez biegłego M. B. założenia są błędne i nie mogą stanowić podstawy do wyliczenia świadczenia.

W związku z powyższym Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłej M. B., jednak po jej złożeniu przez tą biegłą uznał, że nadal opinia autorstwa biegłego M. B. nie stanowi wartościowego źródła dowodowego w niniejszej sprawie, albowiem nadal nie uwzględnia unormowań zawartych w art.116 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U z 2021r., poz. 291, oraz § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412).

Biegła M. B. w opinii uzupełniającej nadal bowiem zawyżyła staż pracy zmarłego S. P. doliczając okres zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...), który nie został udowodniony żadnym dokumentem. W efekcie staż pracy uwzględniony przez biegłą M. B. nie został udokumentowany i został nieprawidłowo wyliczony.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że opinia biegłej M. B. z racji omówionych wyżej błędów jest nieprzydatna dla ustalenia istotnych w sprawie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych w zakresie księgowości co do wyliczania świadczeń z ubezpieczeń społecznych i w efekcie postanowił dopuścić dowód z innego biegłego posiadającego wiedzę specjalną w tym przedmiocie.

Kolejny biegły z zakresu finansów i rachunkowości dr A. S., w złożonej pisemnej podstawowej opinii (k. 245-252) wyliczyła wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia dla zmarłego tak jak ZUS – ustalając jego poziom na

136,29% z 8 lat kalendarzowych 1980-1987. Do obliczenia renty rodzinnej przyjęła też prawidłową kwotę bazową 1001,51 zł oraz ilość okresów składkowych i nieskładkowych tożsamą do ilości tych okresów, jakie przyjął ZUS, co dało kwotę 713,43 zł, jednak biegła w tej opinii błędnie podała, że kwota ta stanowi 100% renty rodzinnej na dzień 1 lutego 1998 r., gdy tymczasem była to kwota świadczenia rentowego jakie przysługiwałoby zmarłemu S. P., natomiast renta rodzinna zgodnie z art. 73 ust. 1 i 2 przysługuje odpowiednio dla 1 uprawnionej do renty rodzinnej 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, a dla 2 osób uprawnionych do renty rodzinnej 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu. Nadto biegła A. S. w podstawowej opinii podała błędne wartości waloryzacji świadczenia. Biegła nie uwzględniła w podstawowej opinii, że do pobierania świadczenia okresie od 1998 roku do sierpnia 2007 roku uprawnione były w różnych okresach raz dwie a raz jedna osoba i przyjęła wadliwe wskaźniki waloryzacji świadczenia opierając się nie na przepisach prawa w tym zakresie, lecz na danych z Internetu.

Dostrzegając te uchybienia Sąd zlecił wydanie opinii uzupełniającej przez w/w biegłą, której zlecił także odniesienie się do zastrzeżeń strony odwołującej.

Zdaniem Sądu uzupełniająca opinia po uwzględnieniu i poprawieniu powyższych uchybień wyjaśniła wszelkie wątpliwości w sprawie, albowiem biegła dokonała obliczeń waloryzacji świadczenia przy zastosowaniu właściwych wskaźników. Pełnomocnik pozwanego przyznał na ostatnim terminie rozprawy, że metodologicznie wyliczenia biegłej w uzupełniającej opinii są prawidłowe, natomiast wyliczona przez biegłą kwota należnego wnioskodawcy świadczenia na niekorzyść skarżącej, bo o kilka złotych niższa niż kwota wyliczona przez ZUS w piśmie z 28 marca 2022r., nie wpływa na ocenę zasadności odwołania, które nie znajduje podstaw ani w obowiązującym prawie, ani w opinii uzupełniającej biegłej A. S..

Sąd Okręgowy oparł swoje ustalenia na opiniach podstawowej i uzupełniających biegłego z zakresu rachunkowości biegłej A. S. w wariacie, który potwierdził prawidłowość wyliczeń pozwanego, uznając, że opinia tego biegłego w tym wariacie - po jej uzupełnieniu drugą uzupełniającą opinią - jest pełna, wyczerpująca i nie wymaga dalszego uzupełnienia.

Biegłemu nie można przede wszystkim odmówić umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do sporządzenia opinii zgodnych z tezami dowodowymi zawartymi w postanowieniu dopuszczającym ten dowód. Trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę na dokładne ujęcie omawianego przez tego biegłego zagadnienia stanowiącego przedmiot opinii. Biegła przedstawiła swój wywód w logiczny, racjonalnie uargumentowany sposób. Starła się przy tym unikać formułowania arbitralnych, apriorycznych tez, lecz dochodziła do przedstawianych przez siebie wniosków w obu wariantach tj. zarówno w wariacie przyjętym przez ZUS, jak i w wariacie forsowanym przez stronę odwołującą, w sposób stopniowy, odnosząc się do zebranych w aktach sprawy dokumentów, starannie przedstawiając wyliczenia, a także uwzględniając w uzupełniającej opinii słusznie podniesione zarzuty przez pozwanego.

W wersji alternatywnej biegła uwzględniła również założenia przyjęte przez stronę odwołującą. W ocenie Sądu opinia ta stanowi w pełni wartościowy środek dowodowy, zaś wybór jednego dwóch alternatywnych wariantów jako podstawy rozstrzygnięcia sporu w niniejszej sprawie był uzależniony jedynie od oceny jurydycznej, która jest wynikiem zastosowanych w sprawie przepisów prawnych i leży wyłącznie w kompetencjach orzeczniczych Sądu, stąd w tym zakresie w jakim opinia biegłego A. S. zawiera wyliczenia oparte na niemających uzasadnienia w prawie założeniach strony skarżącej, nie mogła mieć i nie miała znaczenia.

Nie zmienia to jednak w żaden sposób faktu, że biegła ta odpowiedział w obu wariantach na wszystkie określone tezy dowodowe, jej opinia po uzupełnieniu nie miała żadnych nieścisłości, ani luk, a strony nie miały żadnych zastrzeżeń co do poprawności dokonanych przez biegłego wyliczeń w ramach alternatywnych wersji.

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.). Zwracał na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 r., II UKN 37/99 (OSNAPiUS 2000/20/741) wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy. Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd

postępowania dowodowego wyznacza podlegająca kontroli instancyjnej ocena, czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy (wyr. SN z 25.9.1997 r., II UKN 271/97, OSNP 1998, Nr 14, poz. 430). Dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 r., II UKN 233/00, L.).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 20.10.1999 r., II UKN 158/99, OSNAPiUS 2001/2/51).

Sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłych jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez Sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii (tak w postanowieniu Sądu Najwyższego z 27.11.2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4 poz. 84). Tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 30.06.2000 r., II UKN 617/99, OSNAPiUS 2002/1/26).

Sąd nie jest obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego (biegłych) przekonała strony sporu. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który wiążąco ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Sąd nie może też zająć stanowiska odmiennego, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego, innej niż wyrażona w opiniach biegłych. (por wyroku Sądu Najwyższego z 13.10.1987 r., II URN 228/87, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 4.07.2018 r., III AUa 1328/17, Legalis numer 1824314).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28.02.2001 r., II UKN 233/00, L.).

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że wszelkie wątpliwości zostały już w sposób wyczerpujący wyjaśnione w drugiej uzupełniającej opinii biegłego A. S., dalsze postępowanie w tym zakresie było zbędne, wobec czego oddalił wniosek pełnomocnika odwołującej o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego sądowego A. S. oraz o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że przedmiot sporu w sprawach ubezpieczeniowych determinuje w pierwszej kolejności przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie zakres odwołania od tej decyzji, ponieważ rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego, sąd ubezpieczeń społecznych rozstrzyga o zasadności odwołania w granicach wyznaczonych, z jednej strony, zakresem samego odwołania, a z drugiej przez przedmiot decyzji (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 1 września 2010 roku, III UK 15/10, z dnia 9 września 2010 roku, II UK 84/10, z dnia 6 września 2000 roku, UKN 685/99, OSNP 2002 nr 5, poz. 121 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 lutego 2010 roku, III UK 75/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 215; z dnia 3 lutego 2010 roku, II UK 314/09).

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni zaskarżyła decyzję z 13 lipca 2020 r., którą organ rentowy na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.), odmówił jej przeliczenia renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Przypomnieć należy, że renta rodzinna jest świadczeniem przysługującym z tytułu utraty żywiciela. Jest świadczeniem pochodnym w takim znaczeniu, że warunkiem koniecznym nabycia do niej prawa jest posiadanie prawa do emerytury lub renty przez zmarłego ubezpieczonego.

Mąż wnioskodawczyni niewątpliwie miał ustalone prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na mocy decyzji z 19 grudnia 1997 r. od 1 listopada 1997 r. w wysokości 1643,59 zł, którą pobierał do dnia śmierci, tj. do 17 stycznia 1998 r.

Zgodnie z treścią art. 65 ust. 1 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

Jak postanowiono w przepisie art. 73 ust. 1 ustawy emerytalnej renta rodzinna wynosi:

- 1) dla jednej osoby uprawnionej - 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu;
- 2) dla dwóch osób uprawnionych - 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu;
- 3) dla trzech lub więcej osób uprawnionych - 95% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

Z kolei zgodnie z art.73 ust.2 ustawy emerytalnej za kwotę świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, uważa się kwotę emerytury, z zastrzeżeniem ust. 3 i 3a, lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

W sprawie nie jest sporne, że wnioskodawczyni jest obecnie jedyną uprawnioną osobą do renty rodzinnej po zmarłym 17 stycznia 1998 r. mężu S. P..

Ponadto Sąd zważył, że analiza akt rentowych oraz dokumentów zgromadzonych w niniejszym postępowaniu wskazuje, że wszystkie udokumentowane okresy składkowe i nieskładkowe z okresu ubezpieczenia zmarłego małżonka były prawidłowo uwzględnione przez ZUS przy wyliczeniu świadczenia z tytułu renty rodzinnej dla skarżącej i wynoszą one 26 lat, 2 miesiące, 7 dni, tj. 314 miesięcy okresów składkowych oraz 11 miesięcy i 9 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych.

Odnosząc się do tej kwestii Sąd zważył, że zgodnie z art.116 ust. 1 cytowanej ustawy postępowanie w sprawach świadczeń wszczynają się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. W ust. 5 tego artykułu postanowiono, że do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Z kolei zgodnie z § 22.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa; 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W ust. 2 tego przepisu postanowiono, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

W realiach badanej sprawy, sporny okres zatrudnienia od 15 września 1960r. do 15 sierpnia 1972r. zmarłego ubezpieczonego w Gminnej Spółdzielni (...) nie został udowodniony przez skarżącą żadnym dokumentem.

Sąd zważył, że w kwestionariuszu wniosku o rentę jest wpisany ten okres pracy, jednakże analiza akt rentowych wskazuje, że ani w momencie złożenia tego wniosku, ani w okresie późniejszym, w tym także w postępowaniu sądowym, nie przedstawiono dokumentów potwierdzających rzeczone zatrudnienie.

Okres ten pozostał zatem nieudowodniony, a jako taki nie może zostać uwzględniony w stażu zmarłego ubezpieczonego, przy czym zaznaczyć jednocześnie należy, że okres służby wojskowej od 22 października 1965 r. do 17 października 1967 r. był przez pozwanego prawidłowo uwzględniony.

W sprawie nie jest sporne, że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia renty rodzinnej dla wnioskodawczyni po zmarłym mężu przyjęto jego najkorzystniejsze zarobki z 8 lat kalendarzowych tj. od stycznia 1980 r. do grudnia 1987 r., co spowodowało, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty wynosi 136,29%.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent, oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U z 1991r., Nr 104, poz. 450 ze zm.) podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 5 i 6, z uwzględnieniem art. 8 i 9, przeciętna zwaloryzowana kwota wynagrodzenia lub dochodu, która stanowiła podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego, w okresie kolejnych 8 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 17 lat kalendarzowych, jeżeli wniosek o świadczenie zostanie zgłoszony do dnia 31 grudnia 1997r.

Wniosek o rentę inwalidzką S. P. złożył w 1997r. i okres ostatnich 17 lat mieści się w przedziale lat 1980 – 1997, wobec czego nie można w efekcie do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru renty przyjąć wynagrodzenia z lat wykraczających poza przedział lat 1980-1996.

Wnioskodawczyni w odwołaniu błędnie kwestionowała ten wskaźnik, albowiem z opinii biegłego sądowego A. S. wynika, że został on prawidłowo wyliczony przez pozwanego (k. 249-250), w najkorzystniejszym wariantcie.

Powyższe potwierdza prawidłowość wyliczeń Zakładu, który rozpoznając kolejny wniosek odwołującej o przeliczenie renty rodzinnej przed wydaniem decyzji z 13 września 2010 r. ustalił poprawnie wskaźniki:

- 1) 136,29% z 8 lat kalendarzowych 1980-1987,
- 2) 115,42% z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1978-1987 z okresu 20 lat 1977-1996,
- 3) 76,32% z 20 najkorzystniejszych lat 1973-1975, 1977-1987, 1991-1996.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących wysokości przyjętej przez ZUS kwoty bazowej do obliczenia świadczenia dla zmarłego ubezpieczonego należy wskazać, że kwota bazowa stanowi 100 % przeciętnego wynagrodzenia, pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym. Ustala się ją corocznie i obowiązuje od 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego. Kwota bazowa służy ustalaniu wysokości świadczeń ZUS i ma wpływ na wysokość podstawy wymiaru tych świadczeń. Na wysokość tej kwoty nie ma wpływu ani ubezpieczony, ani ZUS, który nie ma w tym zakresie żadnej dowolności. Argumentacja powódki, że jej mąż miał rentę z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 1643,59 zł, nie ma żadnego znaczenia dla przyjęcia kwoty bazowej. Błędne są wyliczenia biegłej A. S. w opinii na k. 349, gdzie wyliczono wysokość renty rodzinnej zgodnie z sugestiami pełnomocnika odwołującej, przy przyjęciu kwoty bazowej 1643,59 zł, wobec czego wariant ten nie zasługuje na akceptację. Wszelkie zarzuty co do przyjętej przez pozwanego kwoty bazowej do wyliczenia świadczenia zmarłego ubezpieczonego na dzień 1.02.1998 r. są chybione.

Zgodnie ze specjalistyczną wiedzą z zakresu ekonomii i finansów, ustalenie wartości renty rodzinnej na dzień 1 lutego 1998 r. powinno nastąpić przy przyjęciu: kwoty bazowej 1001,51 zł, wskaźnika wysokości wymiaru renty w wysokości

136,29% wyliczonego z 8 lat kalendarzowych z lat 1980-1987, okresów składkowych w ilości 26 lat, 2 miesięcy i 7 dni, tj. 314 miesięcy, okresów nieskładkowych w ilości 11 miesięcy i 9 dni, tj. 11 miesięcy.

Obliczenie świadczenia dla zmarłego ubezpieczonego na dzień 1.02.1998 r. wynosi:

24% kwoty bazowej = $24\% \times 1001,51 \text{ zł} = 240,36 \text{ zł}$.

(1,3% x 314 miesięcy okresów składkowych) : (...),51 x 136,29% = 464,31 zł

(0,7% x 11 miesięcy okresów nieskładkowych) : (...),51 x 136,29% = 8,76 zł.

Wysokość świadczenia zmarłego S. P. na dzień 1 lutego 1998 r. wynosi 713,43 zł (240,36 zł + 464,31 zł + 8,76 zł).

Wyliczenia te są zgodne z wyliczeniami ZUS dokonanyymi w decyzji z 18 marca 2020 r.

Również wyliczenia wysokości dla uprawnionych osób do renty rodzinnej po zmarłym S. P. nie budzi zastrzeżeń co do ich prawidłowości w poszczególnych okresach, gdy była uprawniona jedna lub osoby do tej renty, albowiem są one zgodne z treścią art. 73 ust.1 i 3 ustawy emerytalnej.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących prawidłowości dokonywanych przez Zakład waloryzacji spornego świadczenia rentowego Sąd zważył, że zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy emerytalnej, emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. W ust. 2 tego artykułu postanowiono, że waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota świadczenia nie może ulec obniżeniu.

W ust.3 tego przepisu postanowiono zaś, że waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem waloryzacji

Zgodnie z art. 89 ust. 6 ustawy emerytalnej, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w drodze komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 3 dni roboczych od dnia ogłoszenia przez Prezesa GUS komunikatu, o którym mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1 i 2, wskaźnik waloryzacji, biorąc pod uwagę wskaźniki, o których mowa w ust. 1 2, jak również wysokość zwiększenia, o którym mowa w ust. 3.

Mając na uwadze powyższe Sąd zważył, że przedstawiony sposób waloryzacji przez pozwany organ rentowy w piśmie z 28 marca 2022 r. oraz druga uzupełniająca opinia biegłego A. S. (k. 347-348) wskazuje jednoznacznie, że wszelkie waloryzacje spornego świadczenia były przez ZUS dokonywane zgodnie z obowiązującymi wówczas wskaźnikami waloryzacji w poszczególnych latach a same waloryzacje zostały przeprowadzone bezbłędnie przez pozwanego. W tym zakresie zatem odwołanie także okazało się pozbawione uzasadnionych prawnie podstaw.

Lektura zawartości akt ZUS-owskich i ich analiza wskazuje jednocześnie, że do wniosku z 18 marca 2020 r., po rozpoznaniu którego Zakład wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję z 13 lipca 2020 r., odwołująca nie załączyła żadnych nowych dokumentów.

Wobec powyższego Sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które miały wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Powyższy przepis określa przesłanki warunkujące możliwość ponownego ustalenia wysokości świadczeń.

W przedmiotowej sprawie istota problemu sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy w przedstawionym stanie faktycznym pojawiły się nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, a które miały wpływ na wysokość świadczenia.

Przepis art. 114 ust. 1 ustawy stanowi gwarancję, iż decyzje organu rentowego będą odzwierciedleniem sytuacji prawnej zainteresowanych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2013 roku, III UK 145/12, Legalis nr 787678). Istotna jest zatem możliwość zweryfikowania ustaleń dokonanych przez organ rentowy w celu wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji nieodpowiadających prawu.

Odnosząc powyższe rozważania do stanu faktycznego sprawy należy stwierdzić, iż organ rentowy w sposób prawidłowy odmówił ponownego ustalenia wysokości świadczeń przysługujących ubezpieczonej z tytułu renty rodzinnej po zmarłym mężu na podstawie dyspozycji art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, skoro do wniosku z 18 marca 2020 r. ubezpieczona nie załączyła żadnych nowych dokumentów.

W niniejszej sprawie nie zaszła więc żadna z przesłanek, o którym mowa jest w powołanym przepisie.

Jednocześnie nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja przedstawiona przez wnioskodawczynię, że zostały ujawnione okoliczności istniejące przed wydaniem przedmiotowej decyzji mające wpływ na prawo do świadczeń bądź ich wysokość.

Skarżąca istnienia nowych okoliczności, jak się wydaje, upatruje wyłącznie w tym, że przedstawia własny sposób wyliczenia jej świadczenia z tytułu renty rodzinnej po zmarłym mężu, który nie ma żadnego oparcia w powołanych wyżej przepisach prawa, przez co błędnie wywodzi, że wypłacana jej renta jest zaniżona.

W przedmiotowej sprawie nie ujawniły się żadne okoliczności, z których wynikałoby, że wypłacana odwołującej renta rodzinna po zmarłym mężu jest w jakikolwiek sposób zaniżana.

Zarówno złożone do akt szczegółowe wyliczenia pozwanego, jak i opinia biegłej A. S. po jej uzupełnieniu drugą uzupełniającą opinią, w wariantcie opartym na prawidłowych założeniach ZUS-u wynikających wprost z cytowanych wyżej przepisów prawa, świadczą o tym, że sporne świadczenia rentowe było wyliczane i waloryzowane przez cały czas prawidłowo.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.

Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa kasy Sądu Okręgowego w Łodzi adwokatowi D. G. kwotę 166,05 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. o adwokaturze (t.j. Dz.U.2020, poz.1651), koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił stosownie do treści § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.0.18 t.j.).

Wartość przyznanego wynagrodzenia zwiększono zaś o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług (§ 4 ust. 3).

Sąd uwzględnił wniosek pełnomocnika z urzędu w wariantcie 2 zawartym w jego piśmie procesowym z 31 maja 2022 r. o przyznanie tych kosztów w wysokości 150% stawki, albowiem przemawia za tym nakład pracy pełnomocnika, jego wkład w wyjaśnienie okoliczności niniejszej sprawy oraz stopień zawilość sprawy.

A.P.